

EL GERMÀ PETIT

JORDI SUNYER
 PERIODISTA

Glossa per a un article fallit

El 3 de març es va recordar que, tal dia com aquell de l'any 1982, es va fer realitat la primera retransmissió íntegra d'un partit de futbol per televisió feta en català. Qui us escriu va voler homenatjar a través d'aquesta pàgina qui en va ser el comentarista. Vaig intentar de contactar-hi, però al seu domicili em van informar, amablement, que no es trobava gaire bé. Vaig deixar les meves dades i vaig explicitar per què volia parlar amb ell.

Avui encara no ha pogut ser, però tot i que no sigui periodísticament convenient, he cregut just recordar-lo a partir del que ens ha llegat amb la seva tasca. Tots tenim present el moment en què assimilem conscientment el futbol: abusant un altre cop de la personalització, en el meu cas va ser el juny del 1982. El pare m'havia dit que sortien per la tele dos futbolistes molt bons, que un es deia Karlheinz Rummenigge i l'altre Paolo Rossi. I quan vaig preguntar: "I el senyor que parla, com es diu?", em va respondre: "José Félix Pons".

M'atreveixo a equiparar l'estil de José Félix Pons Alonso (l'Hospitalet de Llobregat, 1932) amb el del comentari britànic, en plena vigència. Una veu rica en registres i matisos, que, com manllevo d'un bloc oblidat, emetia un discurs ric, però no detallista, conscient de la preeminència de la imatge; documentat, però dosificant-ne les dades, i empàtic amb el joc, però només en el moment necessari i, a més, com encara fan els Tyldesley, Champion o Tyler, deixant respirar les reaccions del públic. Algú va dir que, aquí, la novetat i el trencament que suposaven els *relatores* va causar que abra-

Puyal va definir el llenguatge futbolístic en català que José Félix Pons va portar a la televisió el 1982 amb un Lokomotiv de Leipzig - Barça. PERE VIRGILI

céssim el verborreic estil argentí. Dels anglesos Pons també en va importar el que anomenen *lines*: frases enginyoses amb una gran càrrega significativa. Enmig d'una polèmica per l'ús de l'estadi de Riazor, Pons va iniciar un comentari evocant l'eslògan de la ciutat: "*Saludos desde La Coruña, la ciudad donde nadie es forastero, excepto el Deportivo*".

El partit de Leipzig

Un grup d'aleshores estudiants vam redactar, fa una dotzena llarga d'anys, un treball biogràfic que

Pioner Pons va fer la transmissió del primer partit en català per televisió

ens va permetre conversar-hi. Quan va assumir la primera retransmissió en català, al Zentrals-tadion de Leipzig per un Lokomotiv de Leipzig - Barça, José Félix Pons va prioritzar l'encert en la seva tasca abans que la puresa lingüística. Igual que en les retransmissions de bàsquet, de les quals va esdevenir habitual: traslladar amb precisió a l'antena una bona preparació prèvia passava al davant.

Eduard Boet recorda que aquella retransmissió es va fer amb el beneplàcit de l'aleshores cap de

programes de TVE, Juan Manuel Martín de Blas, en una època en què el govern espanyol estava en poder de la UCD, però en què la producció de Miramar, especialment l'esportiva, va tenir més visibilitat. "Pons és una icona sonora amb qui vaig créixer i amb qui després va ser un honor poder conviure professionalment, com Valdivieso i Fernández Abajo: de petit em colava a Sarrià però per pujar a les cabines de ràdio. Pons era l'únic habitualment catalanoparlant, però, a més, aquell dia a Leipzig ja feia temps que Puyal havia definit el llenguatge futbolístic en català, al marge que a Ràdio 4 i a Ràdio Sabadell també es retransmetia futbol en català. I la relació entre Puyal i Pons era molt bona: Puyal l'admirava, i abans era més habitual que els veterans apadrinessin els nous. "Per mi -diu Boet-, Valdivieso va ser com un pare". Pons va manifestar haver refusat, ja fora de TVE, una proposta a tant per partit per comentar els que durant dos anys va oferir Antena 3 els dilluns a la nit.

Una oda

Pons va tenir el mèrit i el privilegi de mantenir una veu prodigiosa fins ben entrada la setantena, malgrat fumar regularment: es podia comprovar quan participava com a tertulià amb Pere Escobar a Ona Catalana. Un dia, Escobar va tenir l'excel·lent idea de fer recitar Pons, en antena, l'*Oda a Platko* de Rafael Alberti. Sense guarniments innecessaris, Pons va procedir, a pèl. "*En el arco contrario, el viento abrió una brecha...*" Tots escoltàvem, fascinat, com el temps s'aturava. Prefereixo recordar-lo així.